

Sygn. akt. I ACa 188/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie Wydział I Cywilny w składzie:

<u>Przewodniczący</u>	SSA Anna Gawelko
Sędziowie:	SA Anna Pelc (spr.) SA Kazimierz Rusin
Protokolant:	st.sekr.sądowy Justyna Stępień

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2013 r. na rozprawie sprawy

z powództwa (...) **Sp. z o.o. z/s w R.**

przeciwko (...) **Sp. z o.o. w R.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Gospodarczego w Rzeszowie

z dnia 31 stycznia 2013 r., sygn. akt VI GC 279/12

I. **zmienia** zaskarżony wyrok w pkt II i III w ten sposób, że:

1. **zasądza** od pozwanego na rzecz powoda dalszą kwotę 123.750zł (sto dwadzieścia trzy tysiące siedemset pięćdziesiąt) z ustawowymi odsetkami od 22 sierpnia 2012r.

2. **oddala** powództwo w pozostałej części,

3. **zasądza** od pozwanego na rzecz powoda koszty procesu w kwocie 11.304zł (jedenaście tysięcy trzysta cztery),

II. **oddala** apelację w pozostałym zakresie,

III. **zasądza** od pozwanego na rzecz powoda kwotę 10.387 zł (dziesięć tysięcy trzysta osiemdziesiąt siedem) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. w R. jako lider umowy konsorcjum zawartej z pozwanym (...) sp. z o.o. w R. – uczestnikiem konsorcjum domagał się zasądzenia od pozwanego kwoty 169.740 zł tytułem zwrotu kosztów poniesionych w związku z koniecznością poprawienia i uzupełnienia dokumentacji projektowej dotyczącej tymczasowych mostów objazdowych, wykonanej wadliwie przez pozwanego.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd Okręgowy ustalił, że strony zawarły w dniu 30 marca 2010 r. umowę konsorcjum, dla potrzeb przyszłego wspólnego przedsięwzięcia jakim było przygotowanie i złożenie oferty oraz realizacja zamówienia publicznego tj. opracowanie dokumentacji i uzyskanie prawomocnych decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej dla zadania pn. rozbudowa drogi wojewódzkiej nr (...) O. – Z. – S. w km 10 + 964 – 38 + 813 (od granicy województwa do ulicy (...) – DK (...) w S.).

W wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w trybie przetargu nieograniczonego przeprowadzonego przez (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich w R., zawarta została w dniu 10 marca 2010 r. umowa nr (...) – kilkakrotnie aneksowana – pomiędzy w/w podmiotem jako zamawiającym (inwestorem) a konsorcjum firm – stron niniejszego procesu – wykonawcą – na podstawie której wykonawca zobowiązał się do wykonania dokumentacji opisanej w umowie konsorcjum w terminie do 9 grudnia 2011 r. i uzyskania prawomocnej decyzji na realizację inwestycji drogowej – w terminie do 28 grudnia 2011 r.

W dniu 8 listopada 2011 r. została zawarta między (...), a konsorcjum umowa nr (...) na wykonanie prac projektowych dodatkowych, obejmujących opracowanie dokumentacji projektowej 6 tymczasowych mostów objazdowych do projektowanych mostów stałych, w terminie do 28 grudnia 2011 r., za wynagrodzeniem 153.750 zł brutto.

Protokołem zdawczo – odbiorczym z dnia 27 grudnia 2011 r. wykonawca, w imieniu którego występował powód jako lider konsorcjum, przekazał zamawiającemu dokumentację projektową do umowy z dnia 8 listopada 2011 r. dotyczącą tymczasowych mostów objazdowych. Dokumentację przyjęto bez zastrzeżeń, wobec czego inwestor (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich w R. zapłacił wynagrodzenie w kwocie 153.750 zł na rzecz powoda, zgodnie z fakturą VAT nr (...), ten zaś dokonał zapłaty wymienionej kwoty na rzecz pozwanego, częściowo w formie uregulowania jego zobowiązań wobec podmiotu trzeciego, częściowo na rachunek bankowy pozwanego (okoliczność bezsporna).

Nie zostało natomiast wykonane zobowiązanie konsorcjum co do uzyskania prawomocnej decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, bowiem Wojewoda (...) poinformował inwestora o pozostawieniu bez rozpoznania wniosku złożonego w dniu 28 grudnia 2011 r. wobec niekompletności dokumentacji.

Mimo wymiany korespondencji między stronami pozwany nie uzupełnił dokumentacji, utrzymując że z umowy wywiązał się należycie.

Wobec powyższego powód zawarł stosowne umowy z projektantami z branży budowy mostów – M. P. właścicielem Biura (...) w (...) sp. z o.o. w R. na wykonanie dokumentacji projektowej ogółem 6 stałych obiektów mostowych z mostami objazdowymi, za kwotę 169.740 zł dochodzoną w niniejszej sprawie. Dodać należy, że wymienieni projektanci byli podwykonawcami pozwanego w ramach umowy z 8 listopada 2011 r., nie wydali jednak zamawiającemu wcześniej wykonanej dokumentacji wykonawczej z uwagi na brak zapłaty za dotychczas wykonane prace projektowe.

Na podstawie skompletowanej dokumentacji została wydana wymagana decyzja w październiku 2012 r.

Sąd Okręgowy przyjął – w oparciu o twierdzenia powoda, że przedmiotem postępowania jest roszczenie o zwrot wynagrodzenia zapłaconego przez powoda za wykonanie dokumentacji projektowej dotyczącej tymczasowych mostów objazdowych, w miejsce niewykonanej przez pozwanego, które ocenić należy na podstawie art. 471 kc. Wobec tego powód winien wykazać, że umowa – w ramach konsorcjum – wykonana została przez pozwanego nienależycie co spowodowało u powoda szkodę (art. 6 kc).

Wadliwość wykonania umowy przez pozwanego, jak stwierdził Sąd Okręgowy, polegała na niedostarczeniu kompletu dokumentacji wykonawczej, przy czym pozwany nie wykazał, aby nienależyte wykonanie zobowiązania było skutkiem okoliczności za które nie odpowiadał.

W ocenie Sądu Okręgowego powód wykazał nienależyte wykonanie umowy konsorcjum, poprzez brak dostarczenia przez pozwanego kompletu dokumentów – tj. bez dokumentacji wykonawczej.

Z tych względów roszczenie powoda – jak przyjął Sąd Okręgowy – zasługiwało na uwzględnienie co do zasady, skoro sama dokumentacja budowlana, bez dokumentacji wykonawczej nie stanowiła całości umożliwiającej wykonanie umowy zawartej między konsorcjum, a (...). Stąd też przy odmowie przez podwykonawców wydania dokumentacji wykonawczej, zawarcie z nimi przez powoda umów z dnia 4 czerwca 2012 r. i 11 czerwca 2012 r. było celowe i racjonalne.

Skoro jednak powód w niniejszej sprawie dochodził wyrównania szkody z tytułu poniesienia kosztu projektów mostów objazdowych, a nie stałych, powinien wykazać – a tego nie uczynił – że za projekty mostów objazdowych zapłacił podwykonawcom kwotę objętą żądaniem pozwu – tj. 169.740 zł., zaś kwota ta stanowiła wynagrodzenie za komplet dokumentacji tj. projekt mostu stałego wraz z mostem objazdowym.

Ustalając na podstawie zeznań Prezesa Zarządu pozwanej spółki, że wartość projektu jednego tymczasowego mostu objazdowego wynosi 5.000 zł (z braku przeciwdowodu ze strony powodowej, jak podkreślił Sąd Okręgowy) wyrokiem z dnia 31 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda na podstawie art. 471 kc kwotę 30.000 zł; oddalając powództwo w pozostałym zakresie i orzekając o kosztach procesu stosownie do wyniku sporu.

Apelację od tego wyroku wniósł powód zarzucając:

- naruszenie art. 233 § 1 kpc przez przyjęcie, że zeznania słuchanego w charakterze strony powoda L. P. w zakresie w jakim stwierdził, że łączna kwota 169.740 zł zapłacona podwykonawcom, była wynagrodzeniem za mosty objazdowe, nie zasługują na przyznanie im mocy dowodowej oraz przyjęcie za miarodajne i mające moc dowodową zeznania słuchanego w charakterze pozwanego T. K. w zakresie w jakim stwierdził, że wartość projektu jednego mostu objazdowego wynosi 5.000 zł,
- sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że wartość wykonania projektu jednego mostu objazdowego wynosi 5.000 zł,
- niewłaściwe zastosowanie art. 471 kc w zw. z art. 361 § 2 kc przez zasądzenie na rzecz powoda jedynie kwoty 30.000 zł,
- niezastosowanie art. 376 § 1 kc przyznającego powodowi jako dłużnikowi solidarnemu prawo żądania zwrotu spełnionego świadczenia, w sytuacji gdy powód jako dłużnik solidarny spełnił świadczenie, do którego wykonania zgodnie z zawartym porozumieniem zobowiązany był pozwany jako współdłużnik solidarny i za które pozwany otrzymał wynagrodzenie.

Wskazując na powyższe powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie pozostałej kwoty z należnymi odsetkami, względnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

W szczególności powód zarzucił, że pozwany otrzymał wynagrodzenie za wykonanie mostów objazdowych w kwocie 153.750 zł, a powód aby zadośćuczynić wymaganiom umowy zawartej z (...) Zarządem Dróg Wojewódzkich w R. musiał przejąć na siebie wykonanie prac realizowanych przez pozwanego i ponieść wynikające z tego koszty, które były wyższe niż wynagrodzenie z tego tytułu otrzymane od inwestora.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

W sprawie było okolicznością bezsporną, że zakres prac projektowych objęty umową z dnia 10 maja 2010 r. nr (...)/(...)/(...)- zawartą między (...) – (...)w R., a stronami niniejszego sporu występującymi jako konsorcjum firm, w części dotyczącej dokumentacji mostów stałych miał być wykonany przez pozwanego, dysponującego projektantami specjalizującymi się w tego typu budowlach. Zakres wymienionych prac uległ poszerzeniu w oparciu o umowę z dnia

8 listopada 2011 r. nr(...)/(...)(...)prace dodatkowe w postaci wykonania dokumentacji projektowej tymczasowych mostów objazdowych.

Rozliczenie za prace projektowe dotyczące mostów stałych winno więc odbywać się na podstawie umowy z dnia 10 maja 2010 r., a za mosty objazdowe według umowy z dnia 8 listopada 2011 r., w której ustalono wynagrodzenie w kwocie 153.750 zł.

Sąd Okręgowy trafnie przyjął, że przedmiotem niniejszego sporu jest wyłącznie równowartość poniesionych przez powoda kosztów związanych z koniecznością poprawy i dostarczenia zamawiającemu kompletnej dokumentacji mostów objazdowych, wobec nienależytego wykonania umowy w tym zakresie przez pozwanego.

W protokole zdawczo – odbiorczym z dnia 27 grudnia 2011 r. (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich w R. przyjął od powoda – lidera konsorcjum – egzemplarze dokumentacji projektowej dotyczącej tymczasowych mostów objazdowych stwierdzając, że są kompletne i płacąc wynagrodzenie zgodnie z fakturą VAT nr (...) w kwocie 153.750 zł na rzecz powoda, a powód przekazał tę kwotę pozwanemu w formie zapłaty za dług pozwanego i częściowo na jego rachunek bankowy.

Ostatecznie jednak oceny dokumentacji dokonał Wojewoda (...), informując inwestora o pozostawieniu bez rozpoznania wniosku złożonego w dniu 28 grudnia 2011 r. w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację w/w inwestycji drogowej.

Podkreślenia wymaga, że wykonanie zobowiązania konsorcjum wobec (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w R. polegało na opracowaniu dokumentacji i uzyskaniu prawomocnej decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, zatem odmowa wydania decyzji świadczyła o niewykonaniu umowy przez konsorcjum.

Z pisma Zarządu Dróg Wojewódzkich w R. (k. 53) wynika – i co znajduje potwierdzenie w zakresie prac projektowych zleconych przez powoda firmie (...) sp. z o.o. – że braki dokumentacji dotyczyły zarówno mostów stałych i objazdowych.

Kwestia wynagrodzenia za opracowanie dokumentacji dla mostów stałych (objętych umową z 10 maja 2010 r.) nie jest objęta niniejszym pozwem.

Wobec tego skoro w/w projektanci opracowali i wyliczyli wynagrodzenie łącznie za mosty stałe i objazdowe, co znajduje potwierdzenie w umowach z 4 czerwca 2012 r. i 11 czerwca 2012 r. zlecających wykonanie dokumentacji na stałe obiekty mostowe wraz z mostami objazdowymi w kwocie 23.000 zł netto za komplet (most stały + objazdowy), łącznie w kwocie 169.740 zł brutto (6 x 23.000 zł + VAT), to należało przyjąć, że szkoda powoda stanowiąca przedmiot żądania pozwu, obejmuje kwotę 153.750 zł. Kwotę tę bowiem powód zapłacił pozwanemu za dokumentację dotyczącą mostów objazdowych, która nie przedstawiała wartości.

Żądanie pozwu należy ocenić – co trafnie zarzuca apelacja - na podstawie art. 376 § 1 kc zgodnie z którym jeżeli jeden z dłużników solidarnych spełnił świadczenie, treść istniejącego między współdłużnikami stosunku prawnego rozstrzyga o tym, czy i w jakich częściach może on żądać zwrotu od współników.

W § 6 ust. 1 umowy konsorcjum zawartej między stronami niniejszej sprawy w dniu 30 maja 2010 r. zastrzeżono, że obie strony zobowiązują się solidarnie ponosić odpowiedzialność wobec zamawiającego za realizację warunków umowy o udzielenie zamówienia publicznego, zatem skoro powód poprawił za pozwanego objętą sporem dokumentację na własny koszt, co oznacza w istocie spełnienie świadczenia za pozwanego, pozostała kwota z należnej mu kwoty 153.750 zł, należała zasądzić od pozwanego na rzecz powoda w oparciu o cytowany przepis art. 376 § 1 w związku z art. 471 kc.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 kpc i orzekł jak w sentencji. W pozostałym zakresie apelację oddalono.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 100 zd. II – gie w zw. z art. 108 § 1 kpc.